

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den gældende ophavsretslov er fra 1995 og er ændret flere gange, senest ved lov nr. 1440 af 22. december 2004.

Formålet med nærværende lovforslag er at gennemføre direktiv 2001/84/EF af 27. september 2001 om følgeret for ophavsmanden til et originalkunstværk (herefter følgeretsdirektivet). Direktivet skal efter art. 12, stk. 1, være gennemført inden den 1. januar 2006.

En oversigt over de bestemmelser i den gældende lov, som berøres af lovforslaget, er vedlagt som *bilag 1*.

2. Gældende ret

Følgeretten blev indført ved lov nr. 378 af 7.6.1989 om ændring af ophavsretsloven, som trådte i kraft 1. juli 1990. Et bredt flertal af Folketingets partier stod bag lovændringen. Følgeret har således eksisteret i Danmark i ca. 15 år og må i dag anses for godt indarbejdet i kunstbranchen.

Retten til følgeretsvederlag blev indført for at forbedre billedkunstnernes retlige stilling og var et forsøg på at sidestille indtægtsgrundlaget for billedkunstnere med andre kunstnere (fx komponister). Retten til følgeretsvederlag er med til at sikre billedkunstnere m.v. en andel i en eventuel værdistigning, der sker efter kunstnerens salg af værket. Følgeret er omfattet af Bernerkonventionen art. 14 ter, hvorefter de enkelte lande kan indføre en ret for ophavsmanden til vederlag i forbindelse med videresalg af hans eller hendes værker.

Den eksisterende følgeretsordning er reguleret i ophavsretslovens § 38 og bekendtgørelse nr. 274 af 18. april 1996 om beregning af følgeretsvederlag ved erhvervsmæssigt videresalg af kunstværker (herefter følgeretsbekendtgørelsen). Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i § 38, stk. 3, og udmønter de specifikke regler om følgeretsvederlaget. Bekendtgørelsen vedlægges som *bilag 2*.

Ophavsretslovens § 38, stk. 1, tillægger kunstneren ret til et vederlag på 5 % ved erhvervsmæssigt videresalg af eksemplarer af kunstværker. Retten gælder alene ved erhvervsmæssige videresalg, som omfatter enhver handel, hvor sælger eller formidler optræder som erhvervsdrivende, jf. følgeretsbekendtgørelsens § 5, stk. 1. Private personers direkte salg til en erhvervsdrivende køber er således ikke omfattet af vederlagsordningen. Ved førstegangssalg af værkseksemplarer er kunstneren ikke berettiget til følgeretsvederlag; førstegangssalget er typisk kunstnerens eget salg af værkseksemplaret, som kunstneren modtager et honorar for.

Retten til vederlag gælder ved salg af billedkunst, brugskunst og fotografiske værker – værker af brugskunst omfattes dog ikke, hvis de er fremstillet i flere identiske eksemplarer. Bygningsværker omfattes ikke af følgeretten. Pligten til at betale vederlag påhviler sælgeren eller formidleren af salget.

Retten til vederlag er personlig og uoverdragelig. Vederlaget tilkommer ophavsmanden (dvs. kunstneren). Efter ophavsmandens død falder retten i arv til ægtefælle og livsarvinger. Hvis ophavsmanden ikke efterlader sig berettigede arvinger, tilfalder vederlaget den organisation, som forvalter følgeretten. Retten til følgeretsvederlag består indtil ophavsrettens udløb, dvs. i indtil 70 år efter ophavsmandens død.

Kravet på følgeretsvederlag kan alene gøres gældende af Copy-Dan Billedkunst, som er godkendt til at administrere følgeretsordningen i Danmark. Den berettigedes krav mod Copy-Dan Billedkunst forældes 3 år efter udgangen af det år, hvori videresalget har fundet sted, jf. § 38, stk. 5. De erhvervsmæssige sælgere af kunstværker har pligt til at indsende en årlig opgørelse af salget, som skal være attesteret af en revisor, jf. § 38, stk. 6. Adgangen til at kontrollere de løbende indberetninger sikrer, at ordningen kan administreres i praksis.

Der udbetales vederlag ikke alene til danske, men også til udenlandske ophavsmand, som på salgstidspunktet er statsborgere i et EU- eller EØS-land eller i et tredjeland, der har tiltrådt Bernerkonventionen, og